

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СТРУКТУРНИ И
ИНВЕСТИЦИОННИ ФОНДОВЕ

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

СТРАТЕГИЯ ЗА МЕСТНО РАЗВИТИЕ НА МЕСТНА ИНИЦИАТИВНА ГРУПА - ГУЛЯНЦИ

Настоящата Стратегия за местно развитие на Сдружение „МИГ – Гулянци“ е разработена във връзка с изпълнението договор № РД 50-155/ 07. 12. 2015 г. за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по подмярка 19.1 „ Помощ за подготвителни дейности” на мярка 19 „Водено от общностите местно развитие” от Програмата за развитие на селските райони 2014-2020 г.

Целта на стратегията е устойчиво развитие на територията на „МИГ – Гулянци“, насърчавайки балансираната икономика, базирана на знанието, равните възможности и подобряване качеството на живот. Стратегията обхваща опазването и развитието на природните и културните богатства на региона, обвързвайки ги с икономическото развитие и социалните потребности.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СТРУКТУРНИ И
ИНВЕСТИЦИОННИ ФОНДОВЕ

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

СЪДЪРЖАНИЕ

1. Описание на МИГ	4
1.1. Данни за общини и населени места, които попадат в територията на МИГ	4
1.2. Карта на територията	4
2. Описание на процеса на участие на общността в разработване на стратегията	5
2.1. Описание на процеса - проведени срещи, семинари, конференции, обучения и обществени обсъждания	5
2.2. Групи/сектори заинтересовани лица, участвали в разработване на стратегията	5
3. Описание на ситуацията в района към момента на кандидатстване	6
3.1. Анализ на нуждите и потенциала за развитие на територията	6
3.2. Идентифицирани групи от заинтересовани лица на територията на МИГ	11
3.3. Анализ на силните и слабите страни, възможностите и заплахите	12
3.4. Потребности на уязвимите и малцинствени групи, при наличие на такива	13
4. Цели на стратегията.....	14
4.1. Цели на стратегията и приоритети за развитие на територията	14
4.2. Специфични цели.....	15
4.3. Характеристики на конкретната територия, разработени въз основа на местните потребности и потенциал, в съответствие с политиките на национално, регионално и местно ниво, включително и с политиките по десеграция и деинституционализация.....	15
4.4. Описание на иновативните характеристики на стратегията.....	17
4.5. Йерархията на целите - включително цели за крайните продукти или резултатите.....	17
5. Описание на мерките.....	18
5.1. Описание на мерките по линия на ПРСР 2014-2020 г. /ЕЗФРСР/	18
5.2. Описание на мерките по линия на ОПРЧР 2014 – 2020	26
6. Финансов план	32
6.1. Индикативно разпределение на средствата по програми/фондове и по мерки	32
6.2. Финансова обосновка на бюджета и разпределението на средствата по програми и по мерки.....	32
7. План за действие, показващ как целите са превърнати в действия	33
8. Описание на уредбата за управлението и мониторинга на стратегията, която показва капацитета на местната група за действие да изпълни стратегията, и описание на специфичната уредба относно оценката	33
8.1. Организационна структура на МИГ - схема.....	33
8.2. Управление на МИГ	34

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СТРУКТУРНИ И
ИНВЕСТИЦИОННИ ФОНДОВЕ

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

8.3. Капацитет на местната инициативна група да изпълни стратегията за ВОМР	36
8.4. Описание на системата за мониторинг и оценка.....	36
9. Индикатори за мониторинг и оценка	37
9.1. Индикатори за цялостното прилагане на стратегията за ВОМР, включително брой създадени работни места	37
9.2. Индикатори по мерки.....	37
9.2.1. Индикатори по ПРСР 2014 - 2020	37
9.2. Индикатори по ОПРЧР 2014 – 2020.....	39
10. Съответствие с хоризонталните политики на ЕС.....	39
10.1. Равенство между половете и липса на дискриминация.....	39
10.2. Устойчиво развитие (защита на околната среда).....	39
10.3. Насърчаване на заетостта и конкурентоспособността.....	40
10.4. Съответствие с програмите на Структурните фондове	40

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СТРУКТУРНИ И
ИНВЕСТИЦИОННИ ФОНДОВЕ

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

1. Описание на МИГ

1.1. Данни за общини и населени места, които попадат в територията на МИГ

Обхватът на действие на „МИГ - Гулянци” съвпада с границите на община Гулянци и включва цялата ѝ територия. Тя обхваща община Гулянци и следните населени места: гр. Гулянци, с. Брест, с. Гиген, с. Долни Вит, с. Сомовит, с. Милковица, с. Искър, с. Загражден, с. Дъбован, с. Крета, с. Ленково, с. Шияково. Населението към 31.12.2015 г. на населените места, обхванати от „МИГ Гулянци” е 11 144¹ души, разпределено както следва:

Населено място	Население
Гр. Гулянци	2 990
С. Брест	1 809
С. Гиген	1 748
С. Долни Вит	491
С. Сомовит	549
С. Милковица	1 547
С. Искър	242
С. Загражден	331
С. Дъбован	434
С. Крета	278
С. Ленково	379
С. Шияково	346

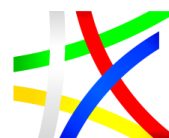
1.2. Карта на територията

Община Гулянци е разположена в северната част на област Плевен. Общата площ представлява около 10 % от територията на област Плевен и 2,4 % от територията на Северозападния район. Северната граница е река Дунав. На юг община Гулянци граничи с община Плевен, на изток с община Никопол, на запад с община Долна Митрополия. Географското положение на общината попада изцяло в Дунавската хълмиста равнина, което определя неговия стратегически характер. Територията, на която ще се извършват подпомаганите дейности, е с непрекъснати граници.

¹ По данни на Националния статистически институт (НСИ) към 31.12.2015 г.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СТРУКТУРНИ И
ИНВЕСТИЦИОННИ ФОНДОВЕ

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

2. Описание на процеса на участие на общността в разработване на стратегията

2.1. Описание на процеса - проведени срещи, семинари, конференции, обучения и обществени обсъждания

Основен принцип при разработването на стратегията бе активното включване на заинтересованите лица. Чрез прилагане на интегриран подход на основата на общностно планиране беше осигурено широкото обществено участие на населението. Общността беше включена чрез участието в следните събития:

- Провеждане на информационна среща/семинар;
- Провеждане на две еднодневни обучения на местните лидери;
- Провеждане на две еднодневни обучения за екипа на МИГ, вкл. представители на партньорите;
- Провеждане на 2 еднодневни работни срещи за консултиране подготовката на стратегията;
- Провеждане на 3 еднодневни информационни срещи за консултиране с местната общност;
- Провеждане на 2 обществени обсъждания на разработваната стратегия за ВОМР;
- Изработване на Социално-икономически анализ на територията на Община Гулянци за прилагане на Стратегия за местно развитие и възможности за разнообразяване към неземеделски дейности.

2.2. Групи/сектори заинтересовани лица, участвали в разработване на стратегията

В разработване на Стратегията взеха участие широк кръг от заинтересовани страни:

- бизнеса (земеделски производители, предприемачи, представители на МСП);
- публичния сектор;

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СТРУКТУРНИ И
ИНВЕСТИЦИОННИ ФОНДОВЕ

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

- гражданския сектор (представители на неправителствени организации, местни жители, културни институции);
- експерти в областта на местното развитие.

3. Описание на ситуацията в района към момента на кандидатстване

3.1. Анализ на нуждите и потенциала за развитие на територията

Географски характеристики

Община Гулянци е разположена в Северозападна България, област Плевен. Северната граница е река Дунав от км. 604 до км. 639. Това е най-дългата речна граница в сравнение с останалите три общини от област Плевен, граничещи с река Дунав, което създава редица възможности за развитие на територията. Релефът е предимно равнинен с надморска височина от 30 до 60 метра. Типични низини са поречията на реките Дунав, Искър и Вит.

Природни ресурси

Климатът е умерено континентален със студена зима и горещо лято. Преобладават черноземно – карбонатни почви. В района няма разработени полезни изкопаеми, освен няколко кариери за инертни материали по поречието на реките.

Почвите в общината се отличават с относително добро качество, запазване на продуктивността им, както и постепенно обогатяване в резултат на неизползването на опасни замърсители и торове.

Околната среда на територията на „МИГ - Гулянци“ се отличава с естествено разнообразие и силно изразена съхраненост на природните дадености. Това е от изключително значение за отношението към природата, гарантиращо непрекъснат стремеж към осъществяване на дейности, подпомагащи опазването на природната среда чрез разумни и постоянни грижи за въздуха, водите, почвите, защитените територии и биологичното разнообразие.

Състояние на околната среда

На територията на общината няма индустриални и екологични замърсители и замърсяване на околната среда. Въздухът, водите и почвите не са замърсени с вредни частици тежки метали или други химически и промишлени замърсители. Почвите в общината са в относително добро качество. Околната среда в дванадесетте селища на Общината е в добро състояние, като протича непрекъснат процес за положително влияние в посока на подобряване на условията в различните сектори на контакт на човешката дейност с природата.

Транспортна инфраструктура, свързаност и достъпност

Транспортната инфраструктура е добре изградена - в Община Гулянци са развити три вида транспорт – шосеен, железопътен и воден. Пътната структура е добре организирана. През общината преминава крайдунавският път от Оряхово за Никопол и Свищов, пътна връзка през Долна Митрополия за гр. Плевен и магистралата София - Русе; София - Варна, както и още една

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СТРУКТУРНИ И
ИНВЕСТИЦИОННИ ФОНДОВЕ

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

връзка с гр. Плевен и магистралата през селата Бръшляница и Коиловци. През територията на общината преминава и ж. п. линията Плевен - Черквица, с две гарии - с. Милковица и с. Сомовит; и две спирки - с. Крета и с. Долни Вит. Ж.п. линията има изградени коловози, които обслужват единственото товарно пристанище в област Плевен - с. Сомовит. Транспортните връзки в общината са добре изградени с възможности за обслужване на товаро- и пътнико- потоци с воден, железопътен и автомобилен транспорт.

Транспортното обслужване на населението се осъществява от 4 автотранспортни фирми и БДЖ, пътникоместата задоволяват нуждите на населението в „МИГ - Гулянци“. Достъпът до всички селища на общината е затруднен единствено от лошото състояние на пътищата, особено лоши са пътните връзки - с Никопол през с. Сомовит и с. Черквица, и през с. Ленково до магистралата – София – Русе – Варна. Необходими са значителни инвестиции на държавно ниво за постигане на бърз транспорт, намаляване на транспортните разходи и ефективно използване на транспортните средства, както и модернизацията на пристанище с. Сомовит и възстановяване на пристанище с. Загражден. Въпреки това инфраструктурата е в сравнително добро състояние. През 2009 г. са направени инвестиции в основен ремонт на пътя Гиген – Загражден – Дъбован – Гулянци.

Човешки ресурси и трудов пазар

Демографска характеристика и тенденции

Гъстотата на населението е 26.88 души на кв. км. - по-ниска от средната гъстота на населението за област Плевен, под средното ниво на Северозападния район и значително по-ниска от средното ниво за страната. В община Гулянци живее 4.6 % от населението на областта. Към 12.12.2014 г. населението на община Гулянци е 11 308 души. От тях 5 565 са мъже и 5 743 са жени. В гр. Гулянци живеят 3 062 души, или 26 % от населението на общината. В селата живеят 8 246 души, или 74 % от населението на общината.

Динамиката на населението в община Гулянци през последните години показва, макар и с малко, трайна тенденция на намаление. Това е резултат от миграцията към големите градове в търсене на работа и отрицателния естествен прираст.

Броят на младите хора и на хората в трудоспособна възраст в община Гулянци през последните години намалява. Въпреки това структурата на населението по възрастови групи е благоприятна от средните стойности на показателя за страната и близка до тази на областта и на Северозападен район.

Безработица

Като цяло безработицата в общината е висока – 39.49 % за 2015 г. Важен показател за състоянието на безработните в общината е продължителността на застояване на едно лице без работа. Продължителността на безработицата е в тясна връзка с притежаваната професионална квалификация и с образователното равнище. През 2010 г. са регистрирани 1 257 безработни лица, през 2015 г. – 1 362.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СТРУКТУРНИ И
ИНВЕСТИЦИОННИ ФОНДОВЕ

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Трудов пазар и доходи

Трудовият пазар в община Гулянци предоставя сравнително ограничени възможности пред жителите на общината, което е характерно за по-малките общини в страната. Основен източник на доходи е селското стопанство. Средната годишна работна заплата в община Гулянци за 2014 г. е 4 961 лв., което е нарастване с 1 389 лв. спрямо 2007 г. Тенденцията на повишаване е постоянна. В същото време средната годишна работна заплата в общината е с 2 335 лв. по-малко от средната годишна работна заплата в България – 7 296 лв.

Социална сфера

Образование

През учебната 2015/2016 г. училищната мрежа на територията на „МИГ - Гулянци“ се състои от 4 учебни заведения в 12-те населени места: гр. Гулянци - СОУ „Хр. Смирненски“; с. Гиген - СОУ „Ас. Златаров“; с. Брест – ОУ „Хр. Ботев“; с. Милковица - ОУ „Хр. Ботев“. През 2008 г. е извършен ремонт на училището в гр. Гулянци, през 2009 г. община Гулянци получава безвъзмездно 2 училищни автобуса за училищата в града и с. Гиген, а през 2010 г. е извършила доставка на обзавеждане и оборудване за училищата в селата Брест и Гиген. През последните години са закрити 2 учебни заведения. Редуцираният брой на училищата до голяма степен се дължи на отрицателните демографски характеристики и намаляването на учениците, както и на оптимизиране на училищната мрежа и създаване на средищни училища. Мрежата от детски заведения в общината към 2015 г. включва 8 детски градини. В общината е приета Харта за участие на младите хора в живота на община Гулянци.

Здравеопазване

На територията на община Гулянци има добре организирана система за здравно обслужване на населението с обновяваща се материално техническа база и квалифицирани кадри. Системата обхваща следните сектори: Доболнична и болнична медицинска помощ; Стоматологично обслужване; Хигиенно – епидемиологичен контрол. Здравното обслужване в общината се извършва от семейни лекари и стоматолози, Медицински център I ЕООД „Д-р Александър Войников“ и МБАЛ Гулянци ЕООД.

Доболничната помощ е изградена в съответствие с областната здравна карта и покрива потребността за предоставяне на специализирана медицинска помощ на територията на „МИГ - Гулянци“. В здравните служби общинска собственост работят 9 общопрактикуващи лекари и 7 стоматолози. В сградата на Медицински център I ЕООД се намират 3 кабинета за индивидуална практика за първична медицинска помощ и 1 стоматологичен кабинет. На територията на гр. Гулянци работят в сграда общинска собственост 2 стоматолози и в частен кабинет 1 стоматолог.

На територията на „МИГ - Гулянци“ има филиал на „Центъра за спешна медицинска помощ“ гр. Плевен. Болничната помощ е представена от МБАЛ Гулянци ЕООД, която разполага с четири отделения с 50 болнични легла /вътрешно неврологично, детско, отделение за физикална терапия и рехабилитация/, модерни рентгеново отделение и клинична лаборатория, приемни

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СТРУКТУРНИ И
ИНВЕСТИЦИОННИ ФОНДОВЕ

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

кабинети и болнична аптека. В болницата работят 11 висококвалифицирани лекари с една и две медицински специалности и консултанти - двама професори и двама доценти.

Медицински център I ЕООД „Д-р Ал. Войников“ работи с високо квалифициран персонал и осъществява дейността си в 9 кабинета /очен, вътрешен, акушеро- гинекологичен, детски, уши, нос и гърло, хирургичен, психиатричен, неврологичен, манипулационна/.

Затрудненията в тази сфера са свързани с недостиг на финансови средства и с осигуряване на кадрова обезпеченост с общопрактикуващи лекари по селата. Сериозен проблем остава навременното осигуряване на здравна помощ в отдалечените села и тези без лекарски практики. В допълнение, достъпът до здравни услуги е проблем за голяма група лица без здравно осигуряване. Общината не разполага с нормативни документи и финансови инструменти за решаване на този проблем.

В нито едно село на територията на „МИГ - Гулянци“ няма работеща аптека и това се обяснява с недостатъчната рентабилност. За да се снабдят с необходимите лекарства, жителите на селата пътуват до общинския център или по-голямо населено място, с което на практика лекарствата им се оскъпяват или доставките се правят от личните лекари, които посещават в повечето случаи веднъж седмично селото. Този голям проблем би могъл да се разреши с наличието на мобилни аптеки, но пред съществуването на такъв тип услуга има непреодолими нормативни пречки.

Социални услуги

Демографския и социален анализ на общината очертава няколко тенденции: застаряване на населението и регресивен тип възрастова структура; ниска раждаемост с тенденция към още по-силно изразено намаление; висока смъртност и отрицателен естествен прираст и продължение на тенденцията; прогресивно намаление на относителния дял на лицата в трудоспособна възраст; тенденция към устойчиво миграционно движение и обезлюдяване на общината.

Културен живот

Обликът на културния живот на територията на „МИГ - Гулянци“ се определя от културно - историческото наследство; наличието на професионални културни институти; читалища, както и от активната дейност на сдружения с нестопанска цел и творчески съюзи. Общината поддържа читалища във всяко кметство и в гр. Гулянци. Сформирани са певчески и танцови самодейни състави. Клубовете на пенсионера развиват активна дейност. Местното културно и архитектурно наследство е представено основно от Археологическия резерват „Улпия Ескус“. Общо на територията на „МИГ - Гулянци“ се намират 24 обекта, обявени за архитектурни паметници на културата.

Ограниченията и проблемите в областта на културата са в резултат от недостига на финансови средства, както за поддръжка на многото паметници на културата и базите на културните институти, така и за тяхната издръжка и обезпечаването на богатия културен календар.

Отдых и спорт

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СТРУКТУРНИ И
ИНВЕСТИЦИОННИ ФОНДОВЕ

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Развитие на спорта на територията на „МИГ - Гулянци“ е насочено към следните направления: Продължаващо възстановяване и модернизация на спортните бази; Осигуряване на достъп на хората с увреждания до спортните бази; Организиране на акции за спонсориране и съпътстващи инвестиции в спортни съоръжения; Устойчивост и развитие на спортните клубове.

Икономическа структура

Състояние на местната икономика

Община Гулянци е една от развитите общини в Плевенска област, което е благоприятствано от географското ѝ местоположение. В структурата на общинската икономика са представени всички важни стопански сектори, като към края на 2015 г. са регистрирани 216 предприятия.

С най-голям дял в края на 2015 г. са предприятията от сектор Търговия и ремонт на автомобили и мотоциклети: 48 %. Най-голямо нарастване на този показател в разглеждания период 2009 г. – 2015 г. има в сектор Търговия и ремонт на автомобили и мотоциклети: +3 % и сектор Селско, горско и рибно стопанство: +4%. За сектор Селско, горско и рибно стопанство нарастването в голяма степен е стимулирано от ПРСР чрез мерките, насочени към земеделски стопанства. По отношение на показател „Произведена продукция“ (в хил. лв.) най-голям дял (76%) през 2015 г. има секторът Селско, горско и рибно стопанство, който в същото време формира 24% от предприятията в общината. Този факт определя сектора като ефективен и формиращ потенциал за сравнително високи нива на добавена стойност за общинската икономика.

С най-нисък дял са секторите Операции с недвижими имоти (1 %) и Създаване и разпространяване на творчески продукти и далекосъобщения (1 %).

Най-голям дял във формирането на показател „Приходи от дейността“ през 2012 г. има водещият по дял предприятия сектор Селско, горско и рибно стопанство (65 %), следван от сектор Търговия и ремонт на автомобили и мотоциклети (22%) С най-нисък дял е сектор Хотелиерство и ресторантьорство (1%).

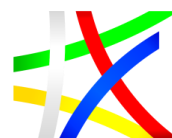
При показател „Нетни приходи от продажби“ с най-голям дял отново е сектор Селско, горско и рибно стопанство (60%), следван от сектор Търговия и ремонт на автомобили и мотоциклети (27%). С най-нисък дял са секторите Хотелиерство и ресторантьорство (1%) и Операции с недвижими имоти (1%).

Инвестиции

Установява се повишена ефективност на дейността на администрацията по отношение на привличането на външно финансиране за извършване на инвестиционни разходи. През 2015 г. техният размер е нараснал близо 4%. спрямо предходните две години. По принцип инвестициите в базова инфраструктура се възприемат като показател по отношение на сравнителните и конкурентни предимства на една местна икономика. Отчитането на двете направления формиращи инвестиционните разходи показва, че през последната отчетна година нараства, макар и не толкова силно, способността на общината за допълнително акумулиране на капитал за извършване на инвестиционните дейности.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СТРУКТУРНИ И
ИНВЕСТИЦИОННИ ФОНДОВЕ

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Горепосочените данни категорично потвърждават нуждата от предприемане на спешни мерки по разнообразяване на икономическата дейност на територията на „МИГ - Гулянци“. В момента почти липсва алтернатива на селското стопанство. Впечатление прави и слаборазвития пазар на туризма на територията.

На територията липсват достатъчно представители на промишлено производство, което пък от своя страна води както до спад в инициативата на местното население за образование и придобиване на професионални квалификации, така и до липсата на достъп до промишлени продукти и услуги.

Комунални и битови услуги

Професионални услуги

Населението има най-голяма нужда от банкови услуги, които до голяма степен се отъждествяват с наличието на банкомати в населените места, а не толкова за ползване на друг вид банкови услуги като парични преводи и т.н. Със значително по-малко проценти са счетоводните, правните и консултантските услуги, които са необходими на около 20% от населението. Основен е въпросът за рентабилност на тези услуги и невъзможността те да бъдат постоянно предлагани, но остава открита възможността за мобилност на услугите и периодичното им предлагане по график в съответното населено място.

Комуникационни услуги

С развитието на информационните и комуникационни технологии, достъпът до комунални услуги в отдалечени населени места е значително по-добър в сравнение с миналото. Голямо влияние оказва и конкуренцията между доставчиците на различни услуги. За разлика от другите услуги за населението, то при този тип услуги се наблюдава по-голямо предлагане и избор, включително и в селските райони. Всички тези факти до голяма степен предопределят и преобладаващите положителни оценки по отношение съответствието между потребностите и наличните комуникационни услуги.

Битови услуги

Жителите на общината имат нужда от повече и по-достъпни битови услуги. Най-често търсени са фризьорските и козметичните услуги. В малко села се предлагат такива услуги с необходимото качество. В повечето случаи това предлагане е нерегламентирано и услугата се извършва от неквалифицирани хора. Освен това са необходими и шивашките услуги (като тук се има предвид по-скоро ремонт на дрехи), ремонт на битови електроуреди и специализирани магазини (като тези за строителни материали, агроаптека или ветеринарна аптека). Наблюдава се и необходимостта от наличие на кафе-сладкарници, ремонтни работилници за компютри и бяла техника, обществени кухни за социално слаби.

3.2. Идентифицирани групи от заинтересовани лица на територията на МИГ

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СТРУКТУРНИ И
ИНВЕСТИЦИОННИ ФОНДОВЕ

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

След проучване на лицата и групите на територията на „МИГ - Гулянци“, като заинтересовани от процеса на разработването на Стратегията за местно развитие бяха идентифицирани следните групи заинтересовани страни:

- Неправителствени организации;
- Търговски дружества;
- Земеделски производители;
- Културни институции (читалища);
- Общинска администрация;
- Жени в трудоспособна възраст, живеещи на територията на общината, които имат интерес към започването на собствен бизнес;
- Младежи до 40 г., които имат интерес към започването или са стартирали на собствен бизнес.

3.3. Анализ на силните и слабите страни, възможностите и заплахите

SWOT анализът представлява анализ на факторите на външната и вътрешната среда като определя възможностите за развитие. Вътрешната страна характеризира потенциала на територията на „МИГ - Гулянци“, главно по отношение на нейните силни и слаби страни. Външната среда отчита влиянията върху местната общност, главно по отношение на възможностите (шансовете) и заплахите, произтичащи от действието на външните фактори. SWOT анализът има за цел да обобщи и синтезира натрупаната информация за протичащите на територията на „МИГ - Гулянци“ социално-икономически процеси и да насочи вниманието към приоритетните проблеми и сфери на развитие и да маркира пътищата за тяхното решаване.

Силни страни	Слаби страни
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Благоприятно териториално разположение; ➤ Добра образователна структура на населението; ➤ Развита междуселищна пътна инфраструктура, електропреносни мрежи; ➤ Наличие на екологично чисти територии, благоприятен климат, богато биоразнообразие; ➤ Добре развита образователна и културна инфраструктура; ➤ Наличие на квалифицирани кадри в социалната сфера, добре функциониращи структури, 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Амортизирана пътна, съобщителна и ВиК инфраструктура; ➤ Недостатъчни финансови средства за изграждане на нова и рехабилитация на съществуващата инфраструктура; ➤ Необезпеченост на територията с актуални устройствени планове; ➤ Амортизиран сграден фонд (жилищен, промишлен, публичен); ➤ Недоизградена канализационна мрежа в населените места. Липса на пречиствателни съоръжения; ➤ Големи загуби по водопреносната мрежа; ➤ Ниска екологична култура, слаба заинтересованост на гражданите и слаб

<p>предоставящи разнообразни социални услуги;</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Силна подкрепа от местната власт за младежки и спортни дейности; ➤ Развита, диверсифицирана икономика, доминирана от преработвателна индустрия; 	<p>контрол по проблемите на околната среда;</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Ниско равнище на доходите в общината; ➤ Слаба предприемаческа инициатива, незначителен обем на инвестициите; ➤ Нестабилен сектор МСП; ➤ Несъобразени с реалните потребности на населението училищна мрежа и здравни услуги; ➤ Наличие на групи в социална изолация (хора в неравностойно социално положение – малцинствени групи, хора с увреждания); ➤ Липса на достатъчен финансов ресурс за опазване и поддържане на културно-историческото наследство; ➤ Ограничени финансови ресурси; ➤ Липса на повече отредени терени за индустрия;
Възможности	Заплахи
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Финансиране от национални и международни програми на проекти на територията на общината; ➤ Привличане на външни инвестиции; ➤ Изграждане и развитие на публично-частни партньорства; ➤ Международно сътрудничество с организации и органи на управление; ➤ Наличие на законодателна база за насърчаване развитието на МСП; ➤ Изграждане на алтернативни енергийни източници; ➤ Нарастващ интерес към придобиване на имоти в общината. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Влошаване на демографските характеристики; ➤ Неблагоприятни миграционни процеси; ➤ Завишени изисквания на ЕС към производителите; ➤ Неблагоприятна данъчна и банкова политика за развитие на бизнеса; ➤ Финансова невъзможност на общинските бюджети да осигуряват необходимото съфинансиране в процеса на усвояване на структурните и европейски фондове.

3.4. Потребности на уязвимите и малцинствени групи, при наличие на такива

Основните уязвими и малцинствени групи на територията на „МИГ - Гулянци“ са хората от ромски произход, хората в неравностойно положение, самотните хора от „третата възраст“ и младежите. В социалната сфера е очевидна необходимостта от преориентация на дейността от

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СТРУКТУРНИ И
ИНВЕСТИЦИОННИ ФОНДОВЕ

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

социално подпомагане към социални услуги на специфични обществени и възрастови групи, услуги, които са пряко насочени към най-уязвимите лица и помагат за тяхната адаптация и пълноценна реализация. Потребностите, които могат да бъдат очертани, съобразно тези уязвими и малцинствени групи, са:

- По-голямата част от безработните са с начално и по-ниско образование и са предимно от ромски произход, което от своя страна налага взимането и прилагането на програми и мерки, чрез които да се задържат и привлекат ромските деца в училищата. От своя страна наличието на голям процент безработни с ниска степен на образование също налага прилагането на специални мерки и програми;
- Повече възможности за професионално развитие на младите хора, за да се адресира адекватно проблема с миграцията на младежите към по-големите градове;
- Пълноценна интеграция на хората в неравностойно положение и подобряване на техния социален статус;
- Наблюдава се застаряване на населението на територията на „МИГ - Гулянци“, поради което следва да бъдат предприети целенасочени мерки за включване на хората над 54 г. на пазара на труда.

4. Цели на стратегията

4.1. Цели на стратегията и приоритети за развитие на територията

Формулираните стратегически цели покриват всички основни сфери на обществения живот и предполагат разпределение и концентриране на ресурсите за постигане на възможно най-добри резултати за развитието на територията на „МИГ - Гулянци“ през програмния период.

Стратегическа цел 1: Традиции и иновации за развитие на устойчива и балансирана икономика

Стратегическата цел е насочена към постигане на икономика, базирана на иновативни подходи и производства като биопродукти в традиционния за местността отрасъл селско стопанство и насърчаване на нови икономически сфери за пълноценно използване на ресурсите на общината. Предвижда се развитие на различни форми на алтернативен туризъм, за които съществуват природни и културни дадености, както и използване на възможностите, които предоставя река Дунав.

Стратегическа цел 2: Подобряване качеството на живот и създаване на равни възможности за всички граждани

Достигането на тази цел предполага създаване на равни възможности за развитие на всички граждани. Тя включва повишаване на възможностите за заетост и достъп до социални услуги за осигуряване на добри условия на живот, както и пълноценно включване в културния живот на територията на „МИГ - Гулянци“ и възможност за личностно израстване. С постигането ѝ следва да се създаде благоприятна обществена среда за социално включване на хора в неравностойно положение, грижа за възрастни самотни хора и качествен живот на всички граждани. Постигането на тази цел също така следва да осигури свързаност и баланс в развитието на населените места и в крайна сметка по-добра жизнена среда. Това е свързано с обновяване и доизграждане на техническата инфраструктура на територията на „МИГ - Гулянци“, отговаряща на съвременните изисквания и защитаваща околната среда и осигуряваща достъпност.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СТРУКТУРНИ И
ИНВЕСТИЦИОННИ ФОНДОВЕ

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Стратегическа цел 3: Опазване и използване на природни и културни богатства за развитие на общината

Запазването и пълноценното използване на природните и човешки ресурси, културно-исторически ценности, чистата природа и благоприятното разположение на река Дунав, характеристики - специфични за територията на „МИГ - Гулянци“, са условие за постигането на стратегическа цел 4 – да се съхрани идентичността и да се постигне устойчиво развитие на общината.

4.2. Специфични цели

Стратегическа цел 1: Традиции и иновации за развитие на устойчива и балансирана икономика

СЦ 1.1. Подобряване на бизнес средата и насърчаване на иновативните и екологичните производства;

СЦ 1.2. Насърчаване на развитието на местната икономика и повишаване конкурентоспособността на стопанските субекти;

СЦ 1.3. Развитие на селското стопанство, насърчаване на инвестициите в тази област;

Стратегическа цел 2: Подобряване качеството на живот и създаване на равни възможности за всички граждани

СЦ 2.1. Поддържане и развитие на техническата инфраструктура;

СЦ 2.2. Подобряване на условията за живот на местното население, с акцент върху преодоляването на социалната и икономическа изолация на уязвими групи от населението;

СЦ 2.3. Повишаване на възможностите за квалификация, заетост и професионална реализация на работната сила.

Стратегическа цел 3: Опазване и използване на природни и културни богатства за развитие на общината

СЦ 3.1. Развитие на устойчив алтернативен туризъм;

СЦ 3.2. Насърчаване на биологичното производство и дейностите, насочени към опазване на околната среда.

4.3. Характеристики на конкретната територия, разработени въз основа на местните потребности и потенциал, в съответствие с политиките на национално, регионално и местно ниво, включително и с политиките по десегрегация и деинституционализация

Територията на „МИГ - Гулянци“ се характеризира с някои позитивни процеси, признак за устойчиво развитие. Тя разполага с достатъчни ресурси, потенциали и намерения за развитие, които следва активно да се оползотворяват чрез провеждане на една плавна политика, характеризираща се с осъществяване на определени градивни действия, пряко ангажирани с развитието на икономическата сфера, човешките ресурси, социалните услуги, създаване на условия за устойчив туризъм и модернизация на инфраструктурата.

Основните негативи се очертават главно в няколко конкретни сфери като развитието на социалния сектор, подобряване на жизненото равнище, модернизацията на икономиката, конкурентоспособността и развитие на иновациите, както и такива, свързани с качеството на

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СТРУКТУРНИ И
ИНВЕСТИЦИОННИ ФОНДОВЕ

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

природната и жизнената среда и не на последно място, модернизация и доизграждането на техническата и инженерната инфраструктура.

Силните страни на местността са благоприятното ѝ разположение с 35 км граница с река Дунав, наличие на единствено товарно и пътническо пристанище в област Плевен с прилежаща инфраструктура, осигуряваща пълноценното му използване както за транспорт на стоки, така и за развитие на туризъм, за който са налице природни и културно-исторически дадености. Трябва да бъдат отчетени също и възможностите за междуобщинско и трансгранично партньорство за реализиране на проекти от общ интерес, но също и съществуващите сериозни проблеми и ограничения в развитието като застаряващо и намаляващо население, висока безработица, значителен процент неграмотност сред ромското население, остаряла и недоизградена инфраструктура, липса на достатъчен опит и мотивация за привличане и управление на европейски средства сред бизнеса, селскостопанските производители и др.

Стратегията за местно развитие се намира в тясна връзка и зависимост със следните основни стратегически документи:

Национална програма за развитие „България 2020”

Националната програма за развитие „България 2020” е програмен документ, отразяващ приоритетите на стратегията „Европа 2020” и определящ рамката на останалите национални стратегически документи. Документът цели постигане на балансирано социално-икономическо развитие, ускоряване на икономическия растеж и повишаване на жизнения стандарт. Той определя визията, стратегическите цели и приоритети в развитието на страната до 2020 г.

Националната стратегия за регионално развитие

Националната стратегия за регионално развитие е „продължение“ на общата Кохезионна политика на ЕС. Нейната цел е постигане на балансирано, равнопоставено и устойчиво развитие на регионите в България през периода 2012-2020 г. Тя определя средствата за намаляване на неравенствата между отделните региони, области и общини в страната и осигурява координация между управлението на различните сфери на обществения живот. Тя поставя акцент върху развитието на малкия и среден бизнес, устойчивия туризъм, подобряване на социалната и техническа инфраструктура при съхраняване на природното и културно наследство.

Национална концепция за пространствено развитие

Разработената и приета Национална концепция за пространствено развитие регламентира устройството и управлението на националната територия до 2025 г. Тя дава насоки за устройственото планиране и опазването на териториалните ресурси и отразява вписването на България в европейското пространство чрез развитието на транспортните ни оси като част от европейските коридори. Национална концепция за пространствено развитие има за цел постигане на по-балансирано териториално развитие и съживяване на селските и периферните райони чрез постигане на умерено полицентрична мрежа от градове.

Областна стратегия за развитие на област Плевен

В областната стратегия за развитие на област Плевен са запазени основни стратегически приоритети и формулирани нови цели и приоритети в съответствие с предвидените на национално ниво действия за прилагане на стратегията „Европа 2020”. Индикативният разчет на необходимите финансови средства на ОСР представлява финансова рамка за Общинския план за развитие на община Гулянци, в която се вписват и областите за приоритетно финансиране,

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СТРУКТУРНИ И
ИНВЕСТИЦИОННИ ФОНДОВЕ

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

ключови за община.

Общински план за развитие на община Гулянци

Общинският план за развитие е основният инструмент за провеждане на политика за балансирано местно развитие и управление на процесите в община Гулянци, отчитайки зададената от българското и европейско законодателство и стратегически документи рамка и местните особености и ресурси. Той формулира приоритетите, мерките и конкретните дейности за постигане на устойчиво развитие и обвързането им със съществуващите устройствени планове и стратегическите документи от по-горен ранг.

Политиката на десегрегация е тясно обвързана с представените приоритетни области – осигуряването на по-добър достъп, равните възможности, насърчаване на повишаването на квалификацията и уменията на работната сила на уязвимите обществени групи пряко допринасят към провежданата национална политика на десегрегация.

Във връзка с политиката за деинституционализация СМР на „МИГ - Гулянци“ включва дейности, които обхващат предоставянето на социални услуги, съобразени с конкретните потребности на деца и стари хора, настанени в социални институции.

4.4. Описание на иновативните характеристики на стратегията

Стратегията за местно развитие се основава на многофондово финансиране. Основен е принципът „отдолу-нагоре“, който позволява местните общности сами да формулират, избират и одобряват приоритети и стратегия за интегрирано развитие на територията и общностите, чрез което да бъде допринесено за постигането на специфичните цели за всяка програма през програмния период 2014 - 2020. Стратегията е основен инструмент за устойчиво развитие на територията на „МИГ - Гулянци“, използвайки структурните инструменти на ЕС. Тя адресира специфичните характеристики на територията и е насочена към конкретни нужди и потребности на местната общност, чрез което ще подпомогне по-ефективното справяне с местните предизвикателства и проблеми. Постигайки концентрация и целесъобразност на средствата, ефективност и ефикасност при управлението им, както и гарантиране на тяхната целенасоченост, резултатите от СМР ще имат непосредствен ефект върху включените заинтересовани страни. Чрез прилагане на многофондово финансиране „МИГ - Гулянци“ ще води целенасочена и интегрирана политика за съхраняване на спецификата на териториите и преодоляване на наличните разнопосочни проблеми.

Като част от изпълнението на договор № РД 50-155/ 07. 12. 2015 г. за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по подмярка 19.1 „Помощ за подготвителни дейности“ на мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от Програмата за развитие на селските райони 2014-2020 г. бе изработен Социално-икономически анализ на територията на Община Гулянци за прилагане на Стратегия за местно развитие и възможности за разнообразяване към неземеделски дейности. Основна част от този анализ е представянето на „добри практики“ от териториите на общини с действащи местни инициативни групи, които включват иновативни и успешни проекти от всички приоритетни области на прилагане на ПРСР, както и от други програми и дейности, свързани с развитието на селските райони. Чрез анализа на тези „добри практики“ бива натрупан опит и знания във връзка с иновативни идеи за разрешаването на съществуващи проблеми.

4.5. Йерархията на целите - включително цели за крайните продукти или резултатите

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СТРУКТУРНИ И
ИНВЕСТИЦИОННИ ФОНДОВЕ

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Стратегическа цел 1: Традиции и иновации за развитие на устойчива и балансирана икономика

СЦ 1.1. Подобряване на бизнес средата и насърчаване на иновативните и екологичните производства

СЦ 1.2. Насърчаване на развитието на местната икономика и повишаване конкурентоспособността на стопанските субекти

СЦ 1.3. Развитие на селското стопанство, насърчаване на инвестициите в тази област

Стратегическа цел 2: Подобряване качеството на живот и създаване на равни възможности за всички граждани

СЦ 2.1. Поддържане и развитие на техническата инфраструктура

СЦ 2.2. Подобряване на условията за живот на местното население, с акцент върху преодоляването на социалната и икономическа изолация на уязвими групи от населението

СЦ 2.3. Повишаване на възможностите за квалификация, заетост и професионална реализация на работната сила

Стратегическа цел 3: Опазване и използване на природни и културни богатства за развитие на общината

СЦ 3.1. Развитие на устойчив алтернативен туризъм

СЦ 3.2. Насърчаване на биологичното производство и дейностите, насочени към опазване на околната среда

5. Описание на мерките

Стратегията за местно развитие на „МИГ – Гулянци“ ще приложи многофондово финансиране през програмния период 2014–2020. Включени са мерки от Програмата за развитие на селските райони 2014-2020 (ПРСР) и Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ 2014-2020 (ОПРЧР).

Всяка мярка в Стратегията съдържа описание на целите и обхвата на мярката, допустимите получатели, допустимите дейности и разходи, определените финансови параметри за проектите, интензитет на финансовата помощ, размер на финансовата помощ, критериите за оценка на проектите и тяхната тежест.

5.1. Описание на мерките по линия на ПРСР 2014-2020 г. /ЕЗФРСР/

ПРСР (ЕЗФРСР)	Подмярка 4.1 Инвестиции в земеделски стопанства
<p>1. Цел: повишаване конкурентоспособността на земеделието в Република България.</p> <p>2. Допустими кандидати: земеделски стопани, които имат икономически размер на стопанството от 2 000 до 25 000 евро измерен в стандартен производствен обем.</p> <p>3. Допустими дейности:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Инвестиции за модернизация и механизация /инвестиции във физически активи/ пряко свързана с намаляване на производствените разходи и повишаване производителността на труда; - Инвестиции за постигане съответствие с нововъведени стандарти на Общността приложими за съответните стопанства; 	

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СТРУКТУРНИ И
ИНВЕСТИЦИОННИ ФОНДОВЕ

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

- Инвестиции пряко свързани с подобряване на енергийната ефективност на стопанствата;
- Инвестиции за съхранение на земеделската продукция с цел запазване качеството на продукцията;
- Инвестиции в машини и съоръжения за опазване на околната среда, включително за съхранение на оборска тор;
- Инвестиции в недвижима собственост свързана с дейността на земеделските стопанства;
- Инвестиции за създаване и/или презасаждане на трайни насаждения, десертни лозя, медоносни дървесни видове за производство на мед и бързорастящи храсти и дървесни видове за производство на биоенергия;
- Инвестиции за производство на енергия от възобновяеми енергийни източници за нуждите на земеделските стопанства.

Допустими за подпомагане непреработени земеделски продукти са:

- **Растениевъдство:** Зърнено-житни култури, Зърнено-бобови култури, Маслодайни култури, Технически култури (с изключение на тютюн), Зеленчукови култури, Медицински и ароматни култури, Медоносни и лечебни трайни насаждения, Овощни култури (семкови, костилкови, орехоплодни, ягодоплодни, южни култури), Фуражни култури, Лозя, Цветя, Семена и посадъчен материал, Гъби, включително диворастящи видове, специално отглеждани в земеделското стопанство на кандидата с цел продажба, Трюфели, Бързорастящи дървесни видове, използвани като биомаса за производство на биоенергия, Други живи растения;

- **Животновъдство (вкл. непреработените продукти, получени в резултат на отглежданите животни):** Говеда (крави), Биволи (биволици), Овце, Кози, Свине, Коня, Зайци, Птици (в т.ч. бройлери, кокошки носачки, пуйки, гъски, щрауси, пъдпъдъци, фазани), Пчелни семейства, Буби, Охлюви, Калифорнийски червей, Други селскостопански живи животни.

Недопустимите за подпомагане продукти са:

- тютюн, риба и аквакултури;
- продукти извън обхвата на Приложение № I по член 38 от Договора за функциониране на Европейския съюз.

4. Допустими разходи:

- строителство или обновяване на сгради и на друга недвижима собственост, използвана за земеделското производство, включително такава, използвана за опазване компонентите на околната среда;
- закупуване, включително чрез финансов лизинг, и/или инсталиране на нови машини, съоръжения и оборудване, необходими за подобряване на земеделския производствен процес, включително за опазване компонентите на околната среда, получаване на топлинна и/или електроенергия, необходими за земеделските дейности на стопанството и подобряване на енергийната ефективност, съхранение и подготовка за продажба на земеделска продукция;
- създаване и/или презасаждане на трайни насаждения, включително трайни насаждения от десертни лозя, медоносни дървесни видове за производство на мед, други бързорастящи храсти и дървесни видове, използвани за производство на биоенергия;
- разходи за достигане съответствие с нововъведените стандарти на ЕС съгласно приложение № 8, включително чрез финансов лизинг;

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СТРУКТУРНИ И
ИНВЕСТИЦИОННИ ФОНДОВЕ

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

- закупуване на: съоръжения, прикачен инвентар за пчеларство и съответно оборудване, необходимо за производството на мед и други пчелни продукти, както и за развъждането на пчели-майки, включително чрез финансов лизинг;
- закупуване на земя, необходима за изпълнение на проекта във връзка с изграждане и/или модернизирани сгради, помещения и други недвижими материални активи, предназначени за земеделските производствени дейности и/или за създаване и/или презасаждане на трайни насаждения;
- закупуване на сгради, помещения и друга недвижима собственост, необходими за изпълнение на проекта, предназначени за земеделските производствени дейности на територията на селски район съгласно приложение № 4 на Наредба № 9 от 21 март 2015 г. за прилагане на подмярка 4.1;
- закупуване, включително чрез финансов лизинг, на специализирани земеделски транспортни средства, като например: камиони, цистерни за събиране на мляко, хладилни превозни средства за транспортиране на продукцията, превозни средства за транспортиране на живи животни и птици;
- разходи за достигане на съответствие с международно признати стандарти, свързани с въвеждане на системи за управление на качеството в земеделските стопанства, въвеждане на добри производствени практики, подготовка за сертификация;
- закупуване на софтуер, включително чрез финансов лизинг;
- за ноу-хау, придобиване на патенти права и лицензи, за регистрация на търговски марки и процеси, необходими за изготвяне и изпълнение на проекта;
- разходи, свързани с проекта, в т.ч. разходи за предпроектни проучвания, такси, хонорари за архитекти, инженери и консултанти, консултации за екологична и икономическа устойчивост на проекти, проучвания за техническа осъществимост на проекта, извършени както в процеса на подготовка на проекта преди подаване на заявлението за подпомагане, така и по време на неговото изпълнение, които не могат да надхвърлят 12 на сто от общия размер на допустимите разходи по проект.

5. Финансови условия:

5.1. Интензитет: до 50 % от общите разходи с възможност за увеличаван при изпълнението на определени условия до 70 % за стопанства със СПО от 8000 до 25 000 евро и до 60 % от общите разходи с възможност за увеличаван при изпълнението на определени условия до 80 % за стопанства със СПО от 2 000 до 7 999 евро:

- За проекти представени от малки земеделски стопани (СПО 2000 – 7999 евро) финансовата помощ се увеличава с 10 %;
- За проекти в чувствителни сектори в земеделското производство финансовата помощ се увеличава с 10 %;
- За проекти, свързани с биологично производство, финансовата помощ се увеличава с 10 %;
- За проекти, осигуряващи допълнителна заетост, финансовата помощ се увеличава с 10 %;
- За проекти, представени от млади земеделски стопани, финансовата помощ се увеличава с 10 %;
- За проекти с инвестиции, свързани с опазване на околната среда (вкл. технологии, водещи до намаляване на емисиите) и/или постигане на стандартите на ЕС, финансовата помощ се увеличава с 10 %;

5.2. Минимален размер на общите допустими разходи за един проект: 1 250 евро;

5.3. Максимален размер на общите допустими разходи за един проект: 30 000 евро;

6. Критерии за оценка на проектите и тяхната тежест:

Критериите за подбор ще гарантират подпомагане на чувствителни сектори в земеделското производство и биологично такова и осигуряващи допълнителна заетост. Приоритет ще бъде осигурен и за навлизането на млади фермери. По мярката ще бъде предоставен приоритет за дейности свързани с опазване на околната среда и постигане на стандартите на ЕС. В този контекст допълнителни 10 точки ще получат проекти:

- в чувствителни сектори в земеделското производство;
- представени от малки земеделски стопани (СПО 2000 – 7999 евро);
- свързани с биологично производство;
- осигуряващи допълнителна заетост;
- представени от млади земеделски стопани;
- с инвестиции, свързани с опазване на околната среда (вкл. технологии, водещи до намаляване на емисиите) и/или постигане на стандартите на ЕС.

ПРСР (ЕЗФРСР)	4.2 Инвестиции в преработка/маркетинг на селскостопански продукти
<p>1. Цел: подобряване на цялостната дейност, икономическата ефективност и конкурентоспособността на предприятия от хранително-преработвателната промишленост.</p> <p>2. Допустими кандидати: Земеделски стопани:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Кандидатите следва да имат икономически размер на стопанството от 2 000 до 25 000 евро измерен в стандартен производствен обем; - Кандидатите следва да са еднолични търговци или юридически лица регистрирани по Търговския закон или Закона за кооперациите. <p>3. Допустими дейности: Преработка и/или маркетинг на продукти, и развитие на нови продукти, процеси и технологии за продукти, в обхвата на Приложение I към Договора за функциониране на Европейския съюз или на памук, с изключение на рибни продукти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Инвестиции в процеси и технологии за производство на продукти, включително такива свързани с къси вериги на доставка; - Инвестиции свързани с изграждане, придобиване и модернизиране на сгради и други недвижими активи необходими за производството и маркетинга; - Инвестиции в инсталиране на нови машини и оборудване за подобряване на производствения процес и маркетинга; - Инвестиции в активи за съхранение, преработка, пакетиране, охлаждане, замразяване и сушене с цел запазване качеството на продукцията и суровината; - Инвестиции в специализирани транспортни средства за превоз на суровини и/или готова продукция, включително хладилни транспортни средства; - Инвестиции свързани с внедряването на системи за управление на качеството; - Инвестиции за производство на енергия от възобновяеми енергийни източници за собствено потребление; - Инвестиции за постигане съответствие със стандартите на Общността, включително пречиствателни съоръжения. <p>Дейностите са допустими в следните сектори: мляко и млечни продукти, вкл. яйца от птици; месо и месни продукти; плодове и зеленчуци, вкл. гъби; пчелен мед и пчелни</p>	

продукти; зърнени, мелничарски и нишестени продукти с изключение на хляб и тестени изделия; растителни и животински масла и мазнини с изключение на маслиново масло; технически и медицински култури, вкл. маслодайна роза, билки и памук, с изключение на тютюн и тютюневи изделия, захар и сладкарски изделия; готови храни за селскостопански животни (фуражи); гроздова мъст, вино и оцет.

4. Допустими разходи:

- изграждане, придобиване и модернизиране на сгради и други недвижими активи, свързани с производството и/или маркетинга, включително такива, използвани за опазване компонентите на околната среда;
- закупуване, включително чрез финансов лизинг, и/или инсталиране на нови машини, съоръжения и оборудване, необходими за подобряване на производствения процес по преработка и маркетинга, в т.ч. за: а) преработка, пакетиране, включително охлаждане, замразяване, сушене, съхраняване и др. на суровините или продукцията; б) производство на нови продукти, въвеждане на нови технологии и процеси; в) опазване компонентите на околната среда; г) производство на енергия от възобновяеми енергийни източници за собствените нужди на предприятието, включително чрез преработка на растителна и животинска първична и вторична биомаса; д) подобряване на енергийната ефективност и за подобряване и контрол на качеството и безопасността на суровините и храните;
- закупуване на земя, необходима за изпълнение на проекта във връзка с изграждане и/или модернизиране на сгради, помещения и други недвижими материални активи, предназначени за производствени дейности;
- закупуване на сгради, помещения и други недвижими имоти, необходими за изпълнение на проекта, предназначени за производствени дейности на територията на селски район;
- закупуване, включително чрез финансов лизинг, на специализирани транспортни средства, включително хладилни такива, за превоз на суровините или готовата продукция, използвани и произведени от предприятието;
- изграждане/модернизиране, включително оборудване на лаборатории, които са собственост на кандидата, разположени са на територията на предприятието и са пряко свързани с нуждите на производствения процес, включително чрез финансов лизинг;
- материални инвестиции за постигане на съответствие с новоприети стандарти на Съюза съгласно приложение № 8 от Наредба №20 от 27.10.2015 г., включително чрез финансов лизинг;
- разходи за достигане на съответствие с международно признати стандарти за системи за управление, разходи за въвеждане на добри производствени практики, системи за управление на качеството и подготовка за сертификация в предприятията само когато тези разходи са част от общ проект на кандидата;
- закупуване на софтуер, включително чрез финансов лизинг;
- за ноу-хау, придобиване на патентни права и лицензи, за регистрация на търговски марки и процеси, необходими за изготвяне и изпълнение на проекта;
- разходи, свързани с проекта, в т.ч. разходи за предпроектни проучвания, такси, хонорари за архитекти, инженери и консултанти, консултации за икономическа устойчивост на проекти, извършени както в процеса на подготовка на проекта преди подаване на заявлението за подпомагане, така и по време на неговото изпълнение, които не могат да надхвърлят 12 на сто от общия размер на допустимите разходи по проект.

5. Финансови условия

5.1. Интензитет: до 50 % от общите разходи с възможност за увеличаван при изпълнението на определени условия до 70 % за стопанства със СПО от 8000 до 25 000 евро и до 60 % от общите разходи с възможност за увеличаван при изпълнението на определени условия до 80 % за стопанства със СПО от 2 000 до 7 999 евро:

- За проекти представени от малки земеделски стопани (СПО 2000 – 7999 евро) финансовата помощ се увеличава с 10 %;
- За проекти за преработка на суровини от чувствителни сектори финансовата помощ се увеличава с 10 %;
- За проекти, въвеждащи нови и енергоспестяващи технологии и иновации в преработвателната промишленост, финансовата помощ се увеличава с 10 %;
- За проекти за постигане стандартите на ЕС, подпомагани по мярката, включително такива за намаляване на емисиите при производство на енергия от биомаса, финансовата помощ се увеличава с 10 %;
- За проекти, включващи преработка на биологични суровини и производство на биологични продукти, финансовата помощ се увеличава с 10 %;
- За проекти, чието изпълнение води до осигуряване на устойчива заетост на територията на селските райони, финансовата помощ се увеличава с 10 %.

5.2. Минимален размер на общите допустими разходи за един проект: 1 250 евро.

5.3. Максимален размер на безвъзмездната помощ за един проект: 50 000 евро;

6. Критерии за оценка на проектите и тяхната тежест:

Критериите за подбор ще гарантират насочване на финансовата помощ към проекти за постигане въвеждане на нови и енергоспестяващи технологии и иновации за преработка на суровини от чувствителни сектори, които могат да осигурят съответната суровинна база, включително инвестиции за покриване стандартите на ЕС и преработка и производство на биологични продукти, включително технологии водещи до намаляване на емисиите. Приоритет ще бъде осигурен и за проекти осигуряващи устойчива заетост в селските райони. В този контекст допълнителни 10 точки ще получат проекти:

- на малки земеделски стопани (СПО 2000 – 7999 евро);
- за преработка на суровини от чувствителни сектори, измерени в тон;
- за въвеждане на нови и енергоспестяващи технологии и иновации в преработвателната промишленост;
- за постигане стандартите на ЕС, подпомагани по мярката, включително такива за намаляване на емисиите при производство на енергия от биомаса;
- за преработка на биологични суровини и производство на биологични продукти;
- чието изпълнение води до осигуряване на устойчива заетост на територията на селските райони.

ПРСР (ЕЗФРСР)	6.4.1 Инвестиции в подкрепа на неземеделски дейности
<p>1. Цел: Насърчаване стартирането и развитието на неземеделски дейности в селските райони.</p> <p>2. Допустими кандидати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Земеделски производители с размер на стопанството най-малко 8000 евро СПО или микропредприятия, регистрирани като еднолични търговци или юридически лица по 	

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СТРУКТУРНИ И
ИНВЕСТИЦИОННИ ФОНДОВЕ

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Търговския закон, Закона за кооперациите или Закона за вероизповеданията, както и физически лица, регистрирани по Закона за занаятите.

- Бенефициентите трябва да имат седалище/клон или съответно постоянен адрес за физическите лица на територията на селски район.

3. Допустими дейности:

Предоставя се подпомагане за инвестиции в неземеделски дейности, които са насочени към:

- Развитие на туризъм (изграждане и обновяване на туристически обекти и развитие на туристически услуги);

- Производство или продажба на продукти, които не са включени в Приложение 1 от Договора за функциониране на Европейския съюз (независимо от вложените продукти и материали);

- Развитие на услуги във всички сектори (например: грижи за деца, възрастни хора, хора с увреждания, здравни услуги, счетоводство и одиторски услуги, ветеринарни дейности и услуги базирани на ИТ и др.);

- Производство на енергия от възобновяеми енергийни източници за собствено потребление;

- Развитие на занаяти (включително предоставяне на услуги, свързани с участието на посетители в занаятчийски дейности) и други неземеделски дейности.

Недопустими са следните дейности:

- дейности, които водят до осъществяване на селскостопанска дейност или резултата от дейността е продукт, включен в Приложение I;

- хазарт, финансови услуги, голф, сектори и дейности, определени за недопустими в Регламент (ЕС) № 1407/2013;

- изграждане и обновяване на туристически обекти и развитие на туристически услуги в курортни комплекси и населени места по черноморското крайбрежие и в планинските курорти с развит масов туризъм.

4. Допустими разходи: материални и нематериални инвестиции, за създаване и развитие на неземеделски дейности в селските райони, включващи:

а) Изграждане, придобиване или подобренията на недвижимо имущество;

б) Закупуване, включително чрез лизинг на нови машини и оборудване до пазарната стойност на активите;

в) Общи разходи, свързани с разходите за буква „а“ и „б“, например хонорари на архитекти, инженери и консултанти, хонорари, свързани с консултации относно екологичната и икономическата устойчивост, включително проучвания за техническа осъществимост;

г) Нематериални инвестиции: придобиване и създаване на компютърен софтуер и придобиване на патенти, лицензи, авторски права и марки.

Разходите по т. „в“ не могат да надхвърлят 12 % от сумата на разходите по т. „а“, „б“ и „г“.

5. Финансови условия:

5.1. Интензитет: Финансовата помощ не може да надвишава 75% от общите допустими разходи;

5.2. Минимална стойност на допустимите разходи – 10 000 евро.

5.3. Максимална стойност на допустимите разходите по проекта – 75 000 евро.

6. Критерии за оценка на проектите и тяхната тежест:

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СТРУКТУРНИ И
ИНВЕСТИЦИОННИ ФОНДОВЕ

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Предвижда се да бъдат избрани проекти, които в максимална степен да допринесат за постигане на целите на ПРСР 2014 – 2020. При избора на проекти ще се цели постигане на максимална ефективност. Ще се финансират дейности, които при оценката получават минимален брой точки. Комитетът за наблюдение на програмата ще одобри критериите за подбор, точките за всеки критерий, както и минималния брой точки, над които дейността ще бъде одобрена за финансиране.

ПРСР (ЕЗФРСР)	7.2 Инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на всички видове малка по мащаби инфраструктура
<p>1. Цел: Подобряване на екологичната и социално икономическата устойчивост на селските райони чрез развитие на инфраструктурата и основни местни услуги в селските райони.</p> <p>2. Допустими кандидати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Общини в селските райони; - Юридически лица с нестопанска цел за дейности свързани със социалната и спортната инфраструктура и културния живот; - Читалища за дейности свързани с културния живот. <p>3. Допустими дейности:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Изграждане и/или обновяване на площи, за широко обществено ползване, предназначени за трайно задоволяване на обществени потребности от общинско значение; - Изграждане, реконструкция, ремонт, оборудване и/или обзавеждане на социална инфраструктура за предоставяне на услуги, които не са част от процеса на деинституционализация на деца или възрастни, включително транспортни средства; - Реконструкция и/или ремонт на общински сгради, в които се предоставят обществени услуги, с цел подобряване на тяхната енергийна ефективност; - Изграждане, реконструкция, ремонт, оборудване и/или обзавеждане на спортна инфраструктура; - Изграждане, реконструкция, ремонт, реставрация, закупуване на оборудване и/или обзавеждане на обекти, свързани с културния живот, вкл. мобилни такива, вкл. и дейности по вертикалната планировка и подобряване на прилежащите пространства; - Реконструкция, ремонт, оборудване и/или обзавеждане на общинска образователна инфраструктура с местно значение в селските райони. <p>4. Допустими разходи:</p> <ul style="list-style-type: none"> а) Изграждането, включително отпускането на лизинг, или подобренията на недвижимо имущество; б) Закупуването или вземането на лизинг на нови машини и оборудване, обзавеждане до пазарната цена на актива; в) Общи разходи, свързани с изброените по-горе, например хонорари на архитекти, инженери и консултанти, хонорари, свързани с консултации относно екологичната и икономическата устойчивост; г) Нематериални инвестиции: придобиването или развитието на компютърен софтуер и придобиването на патенти, лицензи, авторски права, търговски марки. 	

Разходите по т. „в“ не трябва да надхвърлят 12% от сумата на разходите по т. „а“, „б“ и „г“.

Разходите за ДДС са допустими в случаите, когато не подлежат на възстановяване в съответствие с националното законодателство в областта на ДДС.

5. Финансови условия:

5.1. Интензитет: до 100% от общите допустими разходи;

5.2. Минимална стойност на допустимите разходи – 10 000 евро.

5.3. Максимална стойност на безвъзмездната помощ по проекта – 25 000 евро.

6. Критерии за оценка на проектите и тяхната тежест:

Ще се финансират проекти, които при оценката получават минимален брой точки съгласно решение на КН.

5.2. Описание на мерките по линия на ОПРЧР 2014 – 2020

ОПРЧР (ЕСФ)	Мярка „Ново работно място“
<p>1. Допустими кандидати: работодатели - микро, малки, средни предприятия и големи предприятия, които не са земеделски стопани.</p> <p>2. Допустими дейности:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Наемане на безработни и/или неактивни лица за период до 12 месеца; - Предоставяне на професионално обучение; - Предоставяне на обучение по ключови компетентности - "Общуване на чужди езици" и "Дигитална компетентност"; - Закупуване на оборудване, обзавеждане, ДНА и стопански инвентар, свързани със създаването на нови работни места; - Оборудване и адаптиране на нови работни места за хора с увреждания, вкл. ремонтни дейности, в случай на необходимост; - Осигуряване на наставник за хората с увреждания; - Дейности за организация и управление на проекта; - Дейности по информиране и публичност. <p>3. Допустими разходи:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Разходи за възнаграждения за всяко лице, включено в заетост при работодател в размер на МОД и всички дължими вноски за сметка на работодателите, съгласно изискванията на КТ и КСО за съответната длъжност, попадаща в обхвата на единични групи професии от 2 до 9 клас от НКПД 2011 г.; - Разходи за възнаграждения на наставници, които ще подпомагат назначени хора с увреждания; - Разходи за командировки на вече наетите по проекта лица; - Разходи за предоставяне на професионално обучение; - Разходи за обучение по ключови компетентности; - Разходи за закупуване на работно облекло, лични предпазни средства, оборудване и обзавеждане, ДНА и стопански инвентар, в т.ч. и разходи за оборудване на работни места за хора с увреждания – до 30% от общите разходи по проекта; - Разходи за дейности, свързани с осигуряване на публичност. <p>4. Финансови условия:</p>	

- 4.1. Минимален размер на безвъзмездната финансова помощ: 15 000 евро;
4.2. Максимален размер на безвъзмездната финансова помощ: 50 000 евро;
4.3. Съфинансиране от страна на бенефициента:
- За заети лица в микро, малки и средни предприятия – без съфинансиране от страна на бенефициента/работодателя;
- За заети лица в големи предприятия - съфинансиране от страна на бенефициента/работодателя – 20% от общата стойност на проекта.

5. Критерии за оценка на проектите и тяхната тежест:

Ако общият брой получени точки за всеки един раздел е по-малко от 20 % от максималния брой точки за съответния раздел, проектното предложение се предлага за отхвърляне. За да бъде предложено за финансиране едно проектно предложение, общата крайна оценка на етап техническа и финансова оценка трябва да е равна или по-голяма от 60 т. МИГ, след съгласуване с УО, има право да допълва и модифицира критериите за оценка. Точките по раздели също могат да бъдат променяни. Могат да бъдат определени минимален брой точки по отделните раздели.

Раздел	Скала на оценка	Максимален брой точки
1. Оперативен капацитет		15
1.1 Опит на кандидата и партньора/партньорите в управлението на проекти и/или опит в изпълнение на дейности, подобни на тези включени в проектното предложение.⁷		10
1.1 А Опит на кандидата в управлението на проекти и/или опит в изпълнение на дейности, като тези включени в проектното предложение		
- Кандидатът има реализиран поне един проект финансиран от структурните фондове, националния бюджет или други финансови инструменти, в който е участвал в ролята си на кандидат или партньор; - Кандидатът има поне 1 година опит в изпълнението на дейности, като тези, включени в проектното предложение.	много добре	5x2
Кандидатът има реализиран поне един проект, финансиран от структурните фондове, националния бюджет или други финансови инструменти, в който е участвал в ролята си на кандидат или партньор или поне 1 година опит в изпълнението на дейности, като тези, включени в проектното предложение	задоволително	3x2

Кандидатът има проект, финансиран от структурните фондове, националния бюджет или други финансови инструменти, в който е участвал в ролята си на кандидат или партньор, който е в процес на изпълнение и/или под 1 година опит в изпълнението на дейности, като тези, включени в проектното предложение.	много слабо	1x2
Няма посочена информация или представената информация няма отношение към съответния критерий или няма опит в изпълнение на проекти и сходен тип дейности		0
1.1. Б Опит на партньора/партньорите в управлението на проекти и/или опит в изпълнение на дейности, подобни на тези включени в проектното предложение²		
- Партньорът/ите има/т реализиран поне един проект, финансиран от структурните фондове, националния бюджет или други финансови инструменти, в който е участвал в ролята си на кандидат или партньор; - Партньор/и има/т поне 1 година опит в изпълнението на дейности, като тези, включени в проектното предложение.	много добре	5x2
Партньорът/ите има/т реализиран поне един проект, финансиран от структурните фондове, националния бюджет или други финансови инструменти, в който е участвал в ролята си на кандидат или партньор или поне 1 година опит в изпълнението на дейности, като тези, включени в проектното предложение	задоволително	3x2
Кандидатът има проект, финансиран от структурните фондове, националния бюджет или други финансови инструменти, в който е участвал в ролята си на кандидат или партньор, който е в процес на изпълнение и/или под 1 година опит в изпълнението на дейности, като тези, включени в проектното предложение	много слабо	1x2
Няма посочена информация или представената информация няма отношение към съответния критерий или няма опит в изпълнение на проекти и сходен тип дейности		0

² В случай, че са включени повече от един партньор, оценката се формира като средно аритметична от оценките на всеки партньор.

1.2. Опит на ръководителя на проекта/ключовите експерти в организация, управление/изпълнение на проекти и/или сходен тип дейности³.		5
Ръководителят/ключовите експерти има/т опит в организация и/или управление/изпълнение на дейности, като тези, включени в проектното предложение и/или проекти, поне 3 години	много добре	5
Ръководителят/ключовите експерти има/т опит в организация и/или управление/изпълнение на дейности, като тези, включени в проектното предложение и/или проекти поне една година	задоволително	3
Ръководителят/ключовите експерти има/т опит в организация и/или управление/изпълнение на дейности, като тези, включени в проектното предложение и/или проекти помалко от една година	много слабо	1
Няма посочена информация или представената информация няма отношение към съответния критерий		0
2. Съответствие		20
2.1 Описание и обосновка на целите на проекта		10
- Формулирани са конкретни цели; - Целите са насочени към решаване проблемите на целевите групи; - Връзката между целите и предвидените резултати е аргументирана.	много добре	5x2
Два от горепосочените критерии са изпълнени	задоволително	3x2
Един от горепосочените критерии е изпълнен	много слабо	1x2
Няма посочена информация или представената информация няма отношение към съответния критерий		0
2.2 Описание на целевите групи по проекта и техните нужди		10
- Целевите групи са конкретизирани – посочени са специфични характеристики, съгласно Насоките за кандидатстване (ако е приложимо); - Целевите групи са количествено определени;	много добре	5x2

³ По отделно се оценява опитът на ръководителя и ключовите експерти ангажирани с преките дейности по проекта (ако е приложимо). Крайната обща оценка е средноаритметично от отделните оценки.

- Нуждите на целевите групи са идентифицирани.		
Два от горепосочените критерии са изпълнени	задоволително	3x2
Един от горепосочените критерии е изпълнен	много слабо	1x2
Няма посочена информация или представената информация няма отношение към съответния критерий		0
3. Методика и организация		35
3.1 Съответствие на дейностите с целите и очакваните резултати		25
- Дейностите са насочени към постигане на целите и са в съответствие с ръководните принципи (ако е приложимо); - Очакваните резултати от изпълнение на дейностите ще допринесат за постигане на заложените в проекта индикатори; - Описани са детайлно дейностите, начините и етапите за изпълнението им и в случай на приложимост е обоснована нуждата от закупуване на оборудване/ремонтни дейности.	много добре	5x5
Два от горепосочените критерии са изпълнени	задоволително	3x5
Поне един от горепосочените критерии е изпълнен частично	много слабо	1x5
Няма посочена информация или представената информация няма отношение към съответния критерий		0
3.2 Яснота на изпълнение на дейностите		10
- В описанието на дейностите са посочени начало и продължителност за изпълнение на всяка дейност; - Времевият обхват на всяка дейност е реалистичен; - Има логическа последователност в изпълнението на дейностите.	много добре	5x2
Два от горепосочените критерии са изпълнени	задоволително	3x2
Един от горепосочените критерии е изпълнен или посочената информация е непълна	много слабо	1x2
Няма посочена информация		0

4. Бюджет и ефективност на разходите		30
4.1 Ефективност, ефикасност и икономичност на разходите		15
<ul style="list-style-type: none"> - Налице е съответствие и логическа връзка между дейности и разходи, и предвидените разходи съответстват на поставените цели и очакваните резултати по проекта; - Предвидените разходи, са оптимални за своевременно, количествено и качествено осъществяване на планираните дейности и постигане на очакваните резултати по проекта; - Количествата, заложиени в дейностите водят до извода, че разходите са планирани при най-добра цена. 	много добре	5x3
Два от горепосочените критерии са изпълнени	задоволително	3x3
Един от горепосочените критерии е изпълнен	много слабо	1x3
Няма посочена информация или представената информация няма отношение към съответния критерий, или след направената оптимизация на бюджета, сумата на исканата БФП е под минималния размер на допустимата безвъзмездна финансова помощ, съгласно Условието за кандидатстване		0
4.2 Структурираност на бюджета		15
<ul style="list-style-type: none"> - Заложените стойности са правилно планирани в съответствие с предвидените дейности; - Заложените ограничения на разходите по схемата са спазени при формиране на бюджета; - Бюджетът е ясен, детайлен и не съдържа грешки. 	много добре	5x3
Два от горепосочените критерии са изпълнени	задоволително	3x3
Един от горепосочените критерии е изпълнен	много слабо	1x3
Няма посочена информация или представената информация няма отношение към съответния критерий		0
ОБЩ МАКСИМАЛЕН БРОЙ ТОЧКИ		100

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СТРУКТУРНИ И
ИНВЕСТИЦИОННИ ФОНДОВЕ

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

6. Финансов план

6.1. Индикативно разпределение на средствата по програми/фондове и по мерки

Код на мярката	Име на мярката	Общо за периода на стратегията	
		евро	%
	Мерки, финансирани от ПРСР 2014-2020 г. (ЕЗФРСР)		
4.1	Инвестиции в материални активи	500 000	38,4
4.2	Инвестиции в преработка/маркетинг на селскостопански продукти	200 000	15,4
6.4.1	Инвестиции в подкрепа на неземеделски дейности	200 000	15,4
7.2	Инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на всички видове малка по мащаби инфраструктура	100 000	7,7
	Мерки, финансирани от ОПРЧР (ЕСФ)		
	Ново работно място	300 000	23,1
	ОБЩО ЗА ЦЯЛАТА СТРАТЕГИЯ:	1 300 000	100%
	<i>Текущи разходи и популяризиране на стратегия за водено от общностите местно развитие</i>		

6.2. Финансова обосновка на бюджета и разпределението на средствата по програми и по мерки

Стратегията обхваща мерки, включващи финансовата подкрепа на Европейския съюз от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони, чрез Програмата за развитие на селските райони 2014 - 2020 г. и подкрепа и от Европейския социален фонд чрез Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ за периода 2014-2020 г. Стратегията не включва подкрепа от Европейския фонд за морско дело и рибарство чрез Програмата за морско дело и рибарство за периода 2014 – 2020 г. и от Европейския социален фонд чрез Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“.

Максималният размер на общия публичен принос в бюджета на една стратегия за ВОМР от за МИГ с население между 10 000 и 15 000 жители („МИГ - Гулянци“ има 11 144 жители) е:

1. Програмата за развитие на селските райони 2014 - 2020 г. е в размер до левовата равностойност на: 1 000 000 евро;
2. Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ 2014-2020 г. е в размер до левовата

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СТРУКТУРНИ И
ИНВЕСТИЦИОННИ ФОНДОВЕ

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

равностойност на 760 000 евро;

7. План за действие, показващ как целите са превърнати в действия

Стратегията на „МИГ - Гулянци“ съдържа 3 стратегически цели, спрямо които ще бъдат предприети целенасочени действия за осигуряване на изпълнението на Стратегията.

Стратегическа цел 1: Традиции и иновации за развитие на устойчива и балансирана икономика

- прилагане на иновативни подходи и екологичното производство;
- подкрепа на местния бизнес чрез подобряване на услугите, създаване на условия за нови инвестиции в традиционните за икономиката на общината отрасли и в нови, екологични и иновативни производства;
- дейности за развитие на алтернативни форми на туризъм като за целта се използват богатите традиции, културно-историческите паметници и природните ресурси на територията на „МИГ – Гулянци;“
- насърчаване на селското стопанство и екологосъобразно земеделие и животновъдство;
- дейности за първична обработка на селскостопанското производство.

Стратегическа цел 2: Подобряване качеството на живот и създаване на равни възможности за всички граждани

- Поддържане и развитие на инфраструктурата и благоустрояване на населените места;
- Реализация на дейности на активна заетост на човешките ресурси;
- Дейности за интеграция на уязвимите групи от населението.

Стратегическа цел 3: Опазване и използване на природни и културни богатства за развитие на общината

- Дейности, насърчаващи биологичното производство;
- Дейности, свързани с опазване на околната среда (вкл. технологии, водещи до намаляване на емисиите) и/или постигане на стандартите на ЕС.

8. Описание на уредбата за управлението и мониторинга на стратегията, която показва капацитета на местната група за действие да изпълни стратегията, и описание на специфичната уредба относно оценката

8.1. Организационна структура на МИГ - схема

8.2. Управление на МИГ

Сдружение „МИГ - Гулянци“ е създадено в рамките на проект с договор № РД 50-155/ 07. 12. 2015 г. за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по подмярка 19.1 „Помощ за подготвителни дейности“ на мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от Програмата за развитие на селските райони 2014-2020 г. Сдружението „МИГ - Гулянци“ е юридическо лице с нестопанска цел за извършване на общественополезна дейност, регистрирано съгласно Закона за юридическите лица с нестопанска цел. Органи на сдружението са Колективният върховен орган и Колективният управителен орган (Управителен съвет).

Колективният върховен орган изменя и допълва устава; приема други вътрешни актове; избира и освобождава членовете и председателя на Колективния управителен орган, определя числеността, продължителността на мандата и възнаграждението на членовете на Колективния управителен орган; приема и изключва членове; взема решение за откриване и закриване на клонове; взема решение за участие в други организации; взема решение за преобразуване или прекратяване на сдружението; приема основните насоки и програма за дейността на сдружението; приема бюджета на сдружението; взема решенията относно дължимостта и размера на членския внос или на имуществените вноски; приема отчета за дейността на Колективния управителен орган.

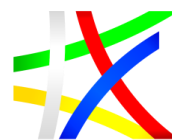
Всеки член на Колективния върховен орган има право на един глас. Колективния върховен орган се състои от всички членове на сдружението. Членове на сдружението могат да бъдат физически и юридически лица.

Учредителното събрание се състои от 35 участници. Броят на физическите лица сред учредителите е 13, на стопанския сектор 15, 3-ма представители на местните власти, 4-ма представители на нестопански организации /читалища/.

Членовете имат следните права и задължения:

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СТРУКТУРНИ И
ИНВЕСТИЦИОННИ ФОНДОВЕ

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

- Всеки член има право да участва в управлението на сдружението, да бъде информиран за неговата дейност, да се ползва от имуществото му и от резултатите от дейността му;
- Всеки член е длъжен да прави предвидените в Устава имуществените вноски;
- За задълженията на сдружението членът отговаря до размера на предвидените в устава имуществени вноски. Членът не отговаря лично за задълженията на сдружението;
- Членските права и задължения, с изключение на имуществените, са непрехвърлими и не преминават върху други лица при смърт, съответно при прекратяване. Изпълнението на членските задължения и упражняването на членските права може да бъде предоставено другиму с изрично нотариално заверено пълномощно.

Сдружението се представлява от **Колективния управителен орган** чрез неговия Председател. Той се избира от Колективния върховен орган. Управителният съвет осигурява изпълнението на решенията на Колективния върховен орган; разпорежда се с имуществото на сдружението; подготвя и внася в Колективния върховен орган проект за бюджет и отчет за дейността на сдружението; определя реда и организира извършването на дейността на сдружението и носи отговорност за това; взема решения по всички въпроси, които по закон или съгласно устава не спадат в правата на друг орган. Колективният управителен орган е съставен от 7 члена, като 1 от тях е представител на местните власти.

Председателят свиква и ръководи заседанията на УС, утвърждава дневния ред за заседанията; представлява сдружението; организира и осигурява законосъобразното изпълнение на решенията на Колективния върховен орган и на УС; организира, ръководи и контролира пряко цялата текуща дейност на сдружението; изпълнява функциите на работодател по отношение на служителите на сдружението в съответствие с трудовото законодателство; периодично внася в УС отчети и информация за дейността на сдружението.

Изпълнителният директор се избира и назначава от Колективния управителен орган. Изпълнителният директор трябва да има:

1. завършено висше образование, най-малко степен „бакалавър“;
2. общ професионален стаж най-малко 5 години;
3. управленски опит най-малко две години;
4. опит в реализиране на проект, програма или стратегия със стойност над 100 хиляди лева, финансирани от ЕС или от други международни донори.

Изпълнителният директор осигурява изпълнението на решенията на УС, изготвя и предлага за приемане от УС перспективна и годишна програма за работа на сдружението и годишен проектобюджет, организира набирането на средства за дейността на сдружението, сключва трудови и граждански договори и ръководи административния персонал, решава въпроси, възложени от УС.

„МИГ - Гулянци“ ще осигури за срока за изпълнение на Стратегията **експерт по прилагане на стратегията**, който следва да има:

1. завършено висше образование, най-малко степен „бакалавър“;
2. професионален стаж най-малко две години.

При наемане на служител на длъжност „**счетоводител**“ се прилагат изискванията на чл. 18 от

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СТРУКТУРНИ И
ИНВЕСТИЦИОННИ ФОНДОВЕ

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Закона за счетоводството.

Прилагането на СМР се извършва посредством работата на екипа на „МИГ – Гулянци, и на Комисия за избор на проекти (КИП). КИП се назначава от УС и се сформира при всяко отделно публикуване на покана за набиране на проекти за изпълнение на мерките по Стратегията за местно развитие. Членовете на КИП могат да бъдат служители на МИГ, членове на колективния върховен орган на МИГ и външни експерти-оценители и са лица, различни от извършилите проверката за административно съответствие и допустимост и от членовете на колективния управителен орган. Не по-малко от 1/3 от членовете на комисията са членове на колективния върховен орган. Делът на представителите на публичния сектор в комисията не може да превишава 50 на сто от имащите право на глас членове. Външните експерти-оценители трябва да притежават необходимата квалификация и опит съобразно вида на оценяваните проекти.

8.3. Капацитет на местната инициативна група да изпълни стратегията за ВОМР

За устойчивото и балансирано развитие на територията на цялата община се изпълняват редица проекти, финансирани на национално и европейско ниво. Общината е реализирала успешно над 20 проекта с държавно и европейско финансиране. Административната структура е разделена на обща и специализирана администрация и подпомага Кмета на общината при осъществяване на правомощията му, осигурява технически работата и извършва дейности по административно и техническо обслужване на гражданите. В състава на общината влизат 12 населени места, в това число: едно населено място - център на общината и 11 Кметства. За да осигури качество на процесите в местното самоуправление и предоставяните услуги от страна на общинската администрация, в община Гулянци е въведена и сертифицирана Интегрирана Система за Управление на качеството и е установено нейното съответствие с изискванията на стандартите за управление ISO 9001:2008 и ISO 14001:2004.

8.4. Описание на системата за мониторинг и оценка

Ефективното и качествено изпълнение на Стратегията за местно развитие ще бъде наблюдавано, контролирано и оценявано от екипа на „МИГ - Гулянци“. Това ще се извършва на две нива – на ниво отделен проект и на ниво СМР.

Системата на мониторинг и оценка на ниво проект се осъществява чрез:

- Наблюдение на изпълнението на проектите: „МИГ - Гулянци“ изисква периодични отчети от бенефициентите, извършва посещения на място с цел емпирично верифициране на прогреса и докладването в отчетите, преглежда събраната документация на проекта, следи за точното изпълнение на дейностите;
- Наблюдението се извършва чрез проверка на документите на проектите, техническите и финансови отчети по проектите, формулиране на становище за извършените дейности и разходи.

Системата на мониторинг и оценка на ниво СМР се осъществява чрез:

- Изпълнителният директор организира изготвянето на проект за годишен доклад за изпълнението на СМР, който внася за обсъждане от УС;
- „МИГ - Гулянци“ поддържа деловодна система и архив, от които може да бъдат проследени актовете на органите на МИГ;
- „МИГ - Гулянци“ изготвя доклади, анализи, отчети, справки и други във връзка с

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СТРУКТУРНИ И
ИНВЕСТИЦИОННИ ФОНДОВЕ

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

изпълнението на стратегията за ВОМР, изисквани от УО на ПРСР 2014 – 2020 г. или от друг УО;

- „МИГ - Гулянци“ информира своевременно УО на ПРСР 2014 – 2020 г. и останалите УО за проблеми, възникнали при изпълнението на стратегията;
- „МИГ - Гулянци“ въвежда информация за изпълнението на стратегията за ВОМР, в това число данни на всички постъпили проекти (одобрени и неодобрени), в ИСУН или в отделна информационна система, която е функционално свързана с ИСУН 2020 (за проектите по ЕЗФРСР);
- „МИГ - Гулянци“ извършва последваща оценка за изпълнение на Стратегията.

Оценката на изпълнението на Стратегията включва оценка на ефективността и ефикасността на използваните ресурси за изпълнение на Стратегията; положителните и отрицателните характеристики при изпълнението на стратегията за ВОМР; анализ на изпълнението на индикаторите; оценка на степента на постигане на целите; изводи и препоръки.

9. Индикатори за мониторинг и оценка

9.1. Индикатори за цялостното прилагане на стратегията за ВОМР, включително брой създадени работни места

Индикатор	Целева стойност
Брой проекти, получили финансиране	32
Брой населени места, обхванати от дейностите	12
Брой проектни предложения, консултирани от МИГ	32
Брой на успешно приключилите проекти	32

9.2. Индикатори по мерки

9.2.1. Индикатори по ПРСР 2014 - 2020

Подмярка 4.1 Инвестиции в материални активи	
Индикатор	Целева стойност
Брой одобрени заявления	16
Общ обем на инвестициите	500 000
Брой успешно приключили проекти	16
Брой подпомогнати земеделски производители	16

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СТРУКТУРНИ И
ИНВЕСТИЦИОННИ ФОНДОВЕ

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Подмярка 4.2 Инвестиции в преработка/маркетинг на селскостопански продукти в малки земеделски стопанства	
Индикатор	Целева стойност
Брой одобрени заявления	4
Общ обем на инвестициите	200 000
Брой успешно приключили проекти	4
Брой подпомогнати земеделски производители	4

Подмярка 6.4.1 Инвестиции в подкрепа на неземеделски дейности	
Индикатор	Целева стойност
Брой одобрени заявления	2
Общ обем на инвестициите	200 000
Брой успешно приключили проекти	2
Брой подпомогнати бенефициенти	2

Подмярка 7.2 Инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на малка по мащаби инфраструктура	
Индикатор	Целева стойност
Брой одобрени заявления	4
Брой успешно приключили проекти	4
Общ обем на инвестициите	100 000

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СТРУКТУРНИ И
ИНВЕСТИЦИОННИ ФОНДОВЕ

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

9.2.2. Индикатори по ОПРЧР 2014 – 2020

Подмярка 6.4.1 Инвестиции в подкрепа на неземеделски дейности	
Индикатор	Целева стойност
Брой одобрени заявления	6
Общ обем на инвестициите	300 000
Брой успешно приключили проекти	6
Брой подпомогнати предприятия	6

10. Съответствие с хоризонталните политики на ЕС

10.1. Равенство между половете и липса на дискриминация

Принципите на равенство между половете, недопускане на дискриминация и равни възможности ще бъдат интегрирани по време на цялостното прилагане, наблюдение и оценка на Стратегията. Интегрирането на принципа за недопускане на дискриминация представлява систематично включване на принципите за предоставяне на равни възможности и недопускане на дискриминация на основата на пол, расов или етнически произход, религия и вяра, възраст, увреждане и сексуална ориентация. „МИГ - Гулянци“ ще разработва недискриминационни и прозрачни процедури и обективни критерии за подбор на проекти към стратегията за ВОМР. Изборът на проекти ще се провежда на база ясни критерии без да се допуска какъвто и да е вид дискриминация по отношение на религиозен, полов, етнически или расов принцип. Екипът ще предоставя консултации и помощ за всички потенциални бенефициенти във всички населени места. Принципите на равенство и недискриминация следва да бъдат в основата на работата на екипа на „МИГ - Гулянци“, на включените външни експерти, както и в одобрените проектни предложения.

Стратегията насърчава равния достъп и участие и на двата пола в икономическия и социалния живот на общността. Заетите с изпълнението на Стратегията ще бъдат избирани на база техния професионален опит, съблюдавайки принципа за равенство между половете, без да се поставят ограничения по отношение на пола. Където е възможно при изпълнението на проектите ще бъде съблюдаван броя включени мъже и броя включени жени, за да се насърчава равното участие и на двата пола в проектните дейности.

10.2. Устойчиво развитие (защита на околната среда)

„МИГ - Гулянци“ ще осъществява целенасочена политика за по опазване на околната среда и устойчиво развитие. Икономическото развитие ще бъде поощрявано на база подобряване качеството на живот и опазването на околната среда. Заложените в Стратегията мерки са насочени към устойчиво използване на природните ресурси, защита на околната среда и подобряване на качеството на живот на територията на „МИГ - Гулянци“. По-доброто управление на ресурсите и опазването на природата ще гарантират устойчиво развитие, опазване на биоразнообразието и природните дадености. Това ще насърчи запазването на традиционните

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СТРУКТУРНИ И
ИНВЕСТИЦИОННИ ФОНДОВЕ

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

земеделски практики, но и ще подпомогне разнообразяването на икономиката и социално-икономическото развитие. Принципът на устойчиво развитие е интегриран в Стратегията за местно развитие чрез въвеждането на общи изисквания при изпълнението на включените мерки, спазвайки европейското и националното законодателство.

10.3. Насърчаване на заетостта и конкурентоспособността

Целите и приоритетите на Стратегията са пряко насочени към насърчаване на заетостта и конкурентоспособността на региона. Имайки предвид високото ниво на безработица на територията на „МИГ - Гулянци“ ще бъдат предприети активни дейности за популяризиране на възможностите за финансиране, качествено консултиране и подпомагане на потенциалните кандидати при подготовката на проекти, и подбор на проекти с ясно измеримо въздействие в посока по-висока конкурентоспособност. Ще бъде насърчаване заетостта както в традиционно силния за местността сектор на селското стопанство, така и в посока развитие на неземеделски дейности, иновативни технологии и процеси, и насърчаване на туризма. Тези дейности ще окажат пряко въздействие за намаляване на безработицата и повишаване на конкурентоспособността на територията на „МИГ - Гулянци“.

10.4. Съответствие с програмите на Структурните фондове

Стратегията за местно развитие на „МИГ - Гулянци“ е в съответствие с Програма за развитие на селските райони 2014-2020 г., както и с възможностите, предоставяне от Общността по линия на европейските структурни фондове. Прилагането на стратегията за ВОМР и изпълнението на дейностите, предвидени в Стратегията, ще допринесат за изпълнението на целите, поставени в оперативните програми и структурните фондове на ЕС и съобразяването им с характеристиките на региона. Това са дейности, свързани с подобряването на техническата и социалната инфраструктура, туристическите дейности, развитието на земеделски и неземеделски дейности. Чрез подхода „отдолу - нагоре“ се допълват целите на европейските фондове и се постига допълнителен синергичен ефект с тях.

СМР е изготвена в тясно партньорство с местната власт, местната общност и със съответните социални и икономически партньори. Тя е насочена към постигането на устойчив растеж, по-висока заетост и конкурентоспособност, опазване на околната среда, насърчаването на бизнеса и предприемачеството, осигуряване на по-добро качество на живот.